

Pérez de Rozas (AFB)

BARCELONA, 1938

Fa vuitanta anys, a Barcelona es concentrava tot el poder polític de la Segona República resistent contra el feixisme des de feia un any i mig i hi havia la indústria de guerra més important. Així mateix, la ciutat era la font principal de producció econòmica del territori espanyol lleial, i es trobava en una situació crítica per l'escassetat de subsistències, la pèrdua de territori i l'augment demogràfic causat per l'arribada constant de refugiats. Va ser aleshores que van tenir lloc els històrics bombardejos del mes de març.

LA GUERRA AÈRIA: TERRORISME MASSIU DES DE L'AIRE

Els bombardejos més cruents que assolaren Barcelona els va dur a terme l'Aviació Legionària italiana els dies 16, 17 i 18 de març de 1938. Hi moriren 875 civils, 118 dels quals eren criatures. La Guerra Civil Espanyola va marcar un punt d'inflexió en la guerra aèria: s'utilitzava per primer cop com una arma d'atac sistemàtic contra la població civil. Es van implantar dos sistemes de seguretat: la defensa activa, a càrrec de

l'Exèrcit de la República, tractava de neutralitzar els avions atacants, i la defensa passiva vetllava per la seguretat de la població mitjançant sistemes d'alerta i protecció. Tot i així, no es van poder evitar massacres com la de la plaça de Sant Felip Neri.

DIBUIXAR LA VIDA, DIBUIXAR LA GUERRA

S'han conservat molts dibuixos del període de la Guerra Civil. Alguns d'ells responen a una finalitat pedagògica, psicològica i terapèutica. D'altres, en canvi, obeeixen o bé a una voluntat propagandística —utilitzant la infància com a instrument per a la mobilització de l'opinió pública internacional—, o bé econòmica amb l'objectiu de recaptar fons per al finançament de les colònies i de les famílies que van acollir nens evacuats.

SOBREVIURE A LA GUERRA

Josep Guinovart (1927-2007) tenia nou anys quan va esclatar la guerra i als onze va abandonar Barcelona amb la seva família buscant refugi a la vila d'Agramunt, on també van ser bombardejats el dia 5 d'abril de 1938 per avions alemanys. L'artista plasmà els seus records de la Guerra Civil en diverses obres, en les quals establia un fort vincle entre el passat i el present. Amb *Des del Guernica* (1999), Guinovart

expressa el resultat del fort impacte que el mural de Picasso exercí sobre ell. El seu acostament no és únicament creatiu; a la sensació de compartida pertinença, cal afegir-hi la seva experiència vivencial com a nen que va viure la guerra.

NO ESBORREM LA MEMÒRIA

No esborrem la memòria I i *No esborrem la memòria III* (2006) pertanyen a una sèrie realitzada per Josep Guinovart per denunciar els bombardejos de Bagdad i la guerra de l'Iraq. Es mantenen en la línia de compromís i consciència crítica que, defugint el pamfletarisme, mostra la fidelitat de l'artista envers un llenguatge propi. Guinovart parla de la seva creació a l'entorn de la guerra de l'Iraq com el resultat d'una necessitat urgent de treure la ràbia i la impotència que li provoca la sensació que ens anem acostumant, assimilant i digerint les situacions més injustes generades pel poder i la mentida

ÀREA DE SEGURETAT

Instal·lació interactiva de Xavier Bové. Cartografia global dels conflictes mundials recollits als mitjans de comunicació durant l'any 2016, que s'activa amb el moviment de qui observa des d'una àrea delimitada.

Süddeutsche Zeitung Photo/Photoaia

«Una infància sota les bombes» ens apropa a les infanteses truncades per una guerra que va fer perdre el seu món a tantes nenes i tants nens obligats a participar-hi sense ús de raó. Potser precisament per això, va deixar cicatrius permanents, però no sempre visibles, en aquells que van aconseguir sobreviure.

L'exposició està estructurada en tres àmbits. El primer evoca la Barcelona de 1938 i l'impacte dels bombardejos sobre el territori i les persones. El segon fa presents els nens i les nenes que van ser testimonis directes del conflicte bèl·lic, a través dels dibuixos on representaren allò que van veure i viure. El darrer àmbit penetra en l'univers dels adults que van patir els bombardejos quan eren infants i en els llenguatges que poden ser explorats al llarg de la vida per expressar, com una necessitat i un compromís, allò que es viu en haver escapat de les bombes.

Aquest fil discursiu permet connectar passat i present, i ens convida finalment, des de la contemporaneïtat, a reflexionar sobre un món en conflicte constant.

El Born Centre de Cultura i Memòria
Plaça Comercial, 12
08003 Barcelona
t. 93 256 68 51

EXPOSICIÓ UNA INFÀNCIA SOTA LES BOMBES

PREU

5 €

HORARI

De març a octubre: de dimarts a diumenge i festius, de 10 a 20 h.
Novembre: de dimarts a dissabte, de 10 a 19 h; diumenges i festius, de 10 a 20 h.
Dilluns laborables, tancat.

VISITA GUIADA

6,50 €

Consulteu-ne els horaris al web.
Reserves: reserveselbornccm@eicub.net
o 93 256 68 50

ACCESSIBILITAT

L'exposició és accessible per a persones amb diversitat funcional. Disposem d'audioguies en català, castellà, anglès i francès i de tauletes amb transcripcions dels audiovisuals a aquests 4 idiomes.

elbornculturaيمemoria.cat
[#unainfanciasotalesbombes](https://twitter.com/unainfanciasotalesbombes)

barcelona.cat/elbornculturaيمemoria
facebook.com/EIBornCCM
twitter.com/EIBornCCM
instagram.com/EIBornCCM

DL B 22168-2018

Fotografia de la coberta: Pérez de Rozas (AFB)

 Barcelona
Bombardejada

EXPOSICIÓ 26.09.18 - 31.03.19

UNA INFÀNCIA SOTA LES BOMBES

EL BORN
CCM

Ajuntament de
Barcelona

